

ЕВРОПЕЙСКИ СЪВЕТ ЗА СИСТЕМЕН РИСК

РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ ЗА СИСТЕМЕН РИСК

от 11 декември 2015 година

относно оценката на съществеността на трети държави за банковата система на Съюза във връзка с признаването и определянето на нива на антицикличния буфер

(ЕССР/2015/3)

(2016/С 97/11)

ГЕНЕРАЛНИЯТ СЪВЕТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ ЗА СИСТЕМЕН РИСК,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1092/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за пруденциалния надзор върху финансовата система на Европейския съюз на макроравнище и за създаване на Европейски съвет за системен риск ⁽¹⁾, и по-специално член 3, параграф 2, букви а) и б) и член 15 от него,

като взе предвид Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО ⁽²⁾, и по-специално член 138 от нея,

като взе предвид Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 на Комисията от 16 април 2014 г. за определяне, в съответствие с Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета, на техническите стандарти за изпълнение по отношение на предоставянето на информация от институциите на надзорните органи ⁽³⁾, и по-специално приложения I и II от него,

като взе предвид Решение ЕССР/2015/2 на Европейския съвет за системен риск от 21 юли 2015 г. относно предоставянето и събирането на информация за пруденциалния надзор на макроравнище върху финансовата система в рамките на Съюза и за отмяна на Решение ЕССР/2011/6 ⁽⁴⁾,

като има предвид, че:

- (1) Европейският съвет за системен риск (ЕССР) отговаря за осъществяването на пруденциален надзор на макроравнище с цел да допринесе за предотвратяването или намаляването на системните рискове в Съюза.
- (2) С оглед на изпълнението на правомощията си ЕССР трябва да оценява макропруденциалните рискове, които произлизат от промените в Съюза и в трети държави. Тези рискове биха могли да възникнат от трансграничните експозиции на банковата система на Съюза към трети държави, които биха могли да служат като канал за разпространение в Съюза. По-специално, ако спрямо прекомерния кредитен растеж в дадена трета държава не бъдат предприети действия посредством провежданата от нея макропруденциална политика, той би могъл да доведе до големи загуби за банковия сектор в Съюза и в крайна сметка да представлява заплаха за финансовата стабилност в Съюза.
- (3) С член 138 от Директива 2013/36/ЕС на ЕССР се предоставя конкретно правомощие да предприема действия по отношение на рисковете, които възникват от прекомерния кредитен растеж в трети държави. По-специално, когато предприетите от органите в трета държава действия се считат за недостатъчни, ЕССР може да действа с цел да защити банковия сектор на Съюза от рисковете, които произлизат от прекомерния кредитен растеж в тази трета държава. В частност, ЕССР може чрез препоръка да предостави насоки на определените органи в Съюза относно подходящото ниво на антицикличния буфер за експозиции към трети държави.
- (4) С оглед на изпълнението на това правомощие е необходимо да бъдат определени третите държави, към които банковата система на Съюза има съществени експозиции (наричани по-долу „съществени трети държави“). Въздействието, което прекомерният кредитен растеж в дадена трета държава може да има върху банковата система на Съюза, зависи от размера и естеството на експозициите на банките с главно управление в Съюза към тази трета държава. Предвид това, че ЕССР не разполага с капацитет да наблюдава промените във всички трети държави по света, той счита, че най-добрият начин, по който може да изпълни правомощието си съгласно член 138 от Директива 2013/36/ЕС, е чрез наблюдението за признаци на прекомерен кредитен растеж само в онези трети държави, към които експозициите на банковата система на Съюза са съществени.

⁽¹⁾ ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338.

⁽³⁾ ОВ L 191, 28.6.2014 г., стр. 1.

⁽⁴⁾ ОВ С 394, 27.11.2015 г., стр. 4.

- (5) За да определи съществените трети държави, ЕССР възнамерява да използва надзорните данни, събирани от Европейския банков орган (ЕБО) в съответствие с Решение ЕБО/Р/2015/130 на Европейския банков орган от 23 септември 2015 г. ⁽¹⁾ В Решение ЕБО/Р/2015/130 се съдържа подробна информация относно експозициите в банковия портфейл на извадка от най-големите 191 банки в Съюза към всички трети държави в глобален мащаб. Въпреки че данните не включват експозициите в търговския портфейл и не обхващат всички банки в Съюза, ЕССР счита, че данните са подходящи с оглед на определянето на съществените трети държави. Съсредоточаването на вниманието върху експозициите в банковия портфейл се счита за подходящо, защото те представляват по-голямата част от експозициите. Освен това споразуменията за нетиране и използването, *inter alia*, на деривати и къси позиции затрудняват разпределянето на експозицията в търговския портфейл на дадена трета държава. Съсредоточаването на вниманието върху извадка от най-големите банки се счита за подходящо, защото тенденцията е тези банки да се характеризират с най-голям обем трансгранична дейност и следователно те са банките, които биха били най-засегнати, ако не се предприемат действия по отношение на прекомерния кредитен растеж в трети държави. През 2014 г. всички 191 банки в извадката представляваха около 92 % от общите активи на банковата система на Съюза. Тъй като за да определи съществените трети държави, ЕССР не се нуждае от данни за специфичните за всяка банка експозиции, той възнамерява да поиска от ЕБО данните, събирани в съответствие с Решение ЕБО/Р/2015/130, обобщени на национално равнище. По отношение на тези искания за данни се прилага Решение ЕССР/2015/2.
- (6) ЕССР ще определи съществените трети държави въз основа на три показателя за експозициите: рисково претеглените активи, първоначалната експозиция и експозиции в неизпълнение по отношение на трети държави. Основната цел на използването на няколко показателя е да бъде получен цялостен поглед върху естеството на експозициите към трети държави. Съсредоточаването на вниманието единствено върху рисково претеглените активи би могло да доведе до ситуация, в която значимите експозиции с ниски рискови тегла не се разглеждат с дължимото внимание. Първоначалната експозиция компенсира за това, като отчита размера на експозициите, преди да бъдат приложени рисковите тегла. На последно място, с експозициите в неизпълнение се цели да бъдат отчетени онези експозиции, които излагат банките на по-голям кредитен риск.
- (7) Традиционно ЕССР определя дадена трета държава за съществена, когато експозициите на банковата система на Съюза към тази трета държава са поне 1 % за поне един от горепосочените три показателя. В сравнение с нефинансовите предприятия при банките тенденцията е равнищата на собствения им капитал да са ниски в сравнение с активите им. Това означава, че дори при експозициите, които на пръв поглед изглеждат малки в сравнение с размера на баланса на банката, загубите могат да достигнат равнища, които заплашват платежоспособността на банките и/или създават съмнения сред обществото относно платежоспособността им. Този аргумент налага определянето на нисък праг, тъй като неблагоприятните промени в дадена трета държава биха могли да окажат съществено въздействие върху капиталовата позиция на банките. Същевременно с използвания при определянето на съществените трети държави праг не следва да се отчитат третите държави, към които само една държава членка има експозиции, освен ако тези експозиции са достатъчно големи, за да изложат, освен въпросната индивидуална държава членка, и Съюза на риск. За да се сведат до минимум тези прояви, следва да бъде определен висок праг, с който се осигурява отчитането само на най-големите експозиции в държавите членки. ЕССР счита, че с праг в размер на 1 % от общите експозиции се постига правилният баланс между горепосочените два желани резултата.
- (8) ЕССР ще състави списък със съществените трети държави и ще го актуализира всяка година въз основа на критерии, съгласно които се извършват добавянията и заличаванията в него. Експозициите на банковия сектор еволюират във времето, като отразяват както цикличните, така и структурните промени в икономическата и финансовата интеграция по света. Необходимо е процесът на определяне на съществените трети държави да отразява тази еволюция. За тази цел се определят критериите, съгласно които се извършват добавянията и заличаванията в списъка със съществени трети държави. Те са: а) консервативни — по-лесно е в списъка да бъде добавена трета държава, отколкото да бъде заличена от него; и б) прозрачни — критериите за добавяне и заличаване в списъка се основават на опростени правила. Освен това ЕССР може да упражни правото си на преценка, когато решава дали дадена трета страна е съществена за банковия сектор на Съюза. Най-вероятно правото на преценка ще бъде упражнено в случаите, когато трета държава почти напълно отговаря на критериите за същественост.
- (9) От Генералния съвет ще бъде поискано да одобрява всяко преразглеждане на списъка със съществените трети държави чрез писмена процедура. Ако бъде направено възражение, Генералният съвет ще гласува. Секретариатът на ЕССР ще изготвя на годишна база проект на списъка със съществените трети държави въз основа на прилагането на критериите за добавяне и заличаване. Консултативният технически комитет ще може да упражни правото си на преценка и да измени проекта на списъка, преди той да бъде представен на Генералния съвет.
- (10) Секретариатът на ЕССР ще извършва наблюдение върху съществените трети държави, определени в съответствие с настоящото решение. Може да бъде извършвано наблюдение върху други трети държави от други юрисдикции в Съюза в зависимост от съществеността им за местната банкова система на дадена държава членка. Ще бъде използван експертният опит, натрупан от таблицата на риска и от по-ранната работа върху антицикличния капиталов буфер, за да бъдат определени онези показатели, които имат по-голямо значение от гледна точка на ранното установяване на прекомерен кредитен растеж.

⁽¹⁾ Решение ЕБО/Р/2015/130 на Европейския банков орган от 23 септември 2015 г. относно отчитането от компетентните органи пред ЕБО, публикувано на уебсайта на ЕБО www.eba.europa.eu.

- (11) На първо време ЕССР е определил като съществени шест трети държави въз основа на надзорни данни с референтна дата 30 юни 2014 г. Първоначално определените като съществени трети държави са Федеративна република Бразилия, Специализираният административен район Хонконг на Китайската народна република, Китайската народна република, Република Турция, Руската федерация и Съединените американски щати. Измененията на този списък със съществени трети държави следва да бъдат публикувани на уебсайта на ЕССР.
- (12) Първото преразглеждане на списъка с определените от ЕССР съществени трети държави ще се извърши през второто тримесечие на 2017 г., като се използват надзорни данни с референтна дата 31 декември 2016 г. Това отразява нуждата от наличието на достатъчно данни, за да се прилагат критериите за добавяне. Поради факта, че няма да има достатъчно данни, за да се прилагат критериите за заличаване, при това първо преразглеждане ще се разгледат само евентуални добавяния към списъка със съществени трети държави.
- (13) Последващите преразглеждания на списъка със съществени трети държави ще се извършват, като се използват надзорни данни с референтна дата 31 декември на всяка съответна календарна година. Веднага щом се появят достатъчно данни, за да се прилагат критериите за заличаване, при последващите преразглеждания ще се разгледат и евентуалните заличавания от списъка със съществени трети държави,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Обхват

С настоящото решение се определят процедурите на ЕССР за оценка на съществеността на трети държави за банковия сектор на Съюза във връзка с признаването и определянето на нива на антицикличния буфер в съответствие с Директива 2013/36/ЕС.

Член 2

Определения

За целите на настоящото решение се прилагат следните определения:

- а) „ниво на антицикличния капиталов буфер“ има същото значение, както в член 128, точка 7 от Директива 2013/36/ЕС;
- б) „експозиция“ има същото значение, както в член 5, точка 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
- в) „наблюдение от секретариата на ЕССР“ е управлението, поддържането и редовното актуализиране на набор от показатели и количествени инструменти от секретариата на ЕССР, за да се сигнализира за евентуален прекомерен кредитен растеж в съществените трети държави;
- г) „трета държава“ има същото значение, както в раздел 2, точка 1, буква ж) от Препоръка ЕССР/2015/1.

Член 3

Събиране на данни

1. За целите на оценката на това кои трети държави са съществени за банковия сектор на Съюза и в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1092/2010 секретариатът на ЕССР поисква от ЕБО обобщените надзорни данни, предвидени в приложение I от Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 на Комисията, събирани от ЕБО съгласно Решение ЕБО/P/2015/130.

2. При оценяването на това коя трета държава е съществена за банковия сектор на Съюза се вземат предвид следните показатели:

- а) размер на рисковото претеглените експозиции;
- б) първоначални експозиции; и
- в) експозиции в неизпълнение.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 г. (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

3. По-специално, на тримесечна база ЕССР събира за всяка съответна трета държава следните елементи на надзорните данни, посочени в параграф 1:

- а) образец С 09.01: пресичането на редове 070, 080, 090, 100, 110, 120, 130, 140, 150, 160, и колони 010, 020 и 080; и
- б) образец С 09.02: пресичането на редове 030, 060 и 140, и колони 010, 030 и 110.

4. Секретариатът на ЕССР си сътрудничи с ЕБО във връзка с предоставянето на посочените в параграф 3 елементи на данните, както и относно възможни бъдещи изменения на образците за отчетност.

Член 4

Оценка на съществеността

1. Трета държава се определя за съществена за банковия сектор на Съюза и се добавя в списъка със съществени трети държави при следните обстоятелства:

- а) средноаритметичната стойност на експозициите към третата държава през осемте тримесечия, които предхождат референтната дата, е била поне 1 % за поне един от показателите, изброени в член 3, параграф 2; и
- б) експозициите през всяко едно от двете тримесечия, които предхождат референтната дата, са били поне 1 % за поне един от показателите, изброени в член 3, параграф 2.

2. Една държава се заличава от списъка със съществени трети държави, ако:

- а) средноаритметичната стойност на експозициите към тази държава през дванадесетте тримесечия, които предхождат референтната дата, е била по-малка от 1 % за всички показатели, изброени в член 3, параграф 2; и
- б) експозициите през всяко едно от двете тримесечия, които предхождат референтната дата, са били по-малко от 1 % за всички показатели, изброени в член 3, параграф 2.

3. Секретариатът на ЕССР извършва наблюдение върху всяка трета държава, определена като съществена за банковия сектор на Съюза въз основа на критериите в параграф 1.

4. Секретариатът на ЕССР преразглежда списъка със съществени трети държави всяка година и представя предложение на Консултативния технически комитет. Предложението се основава на надзорните данни, събрани за 12-те тримесечия, които предхождат 31-ви декември от съответната календарна година. Предложението се представя на Консултативния технически комитет до 30 юни от съответната календарна година. Консултативният технически комитет може да упражни правото си на преценка и да измени предложението, преди да го представи на Генералния съвет за одобрение, по-специално в случаите, в които ЕССР е издал препоръка в съответствие с член 138 от Директива 2013/36/ЕС и третата държава, предмет на тази препоръка, следва да бъде заличена от списъка със съществени трети държави.

5. Генералният съвет приема решение относно измененията на списъка със съществени трети държави въз основа на предложението на Консултативния технически комитет. Измененията на списъка със съществени трети държави се публикуват на уебсайта на ЕССР.

Член 5

Преходни разпоредби

1. Първоначалният списък със съществени трети държави, съставен въз основа на референтни данни за второто тримесечие на 2014 г., включва Федеративна република Бразилия, Специализирания административен район Хонконг на Китайската народна република, Китайската народна република, Република Турция, Руската федерация и Съединените американски щати.

2. Когато списъкът със съществени трети държави се преразглежда през 2017 г., като се използват надзорни данни с референтна дата 31 декември 2016 г., не се използват определените в член 4, параграф 2 критерии за заличаване на държави от списъка.

Член 6

Влизане в сила

Настоящото решение се прилага от 1 януари 2016 г.

Съставено във Франкфурт на Майн на 11 декември 2015 година.

Председател на ЕССР

Mario DRAGHI
